GZM realizuje projekt otwartych danych z dofinansowaniem Funduszu Polski Ład

Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia realizuje inwestycję **„Otwarte dane GZM bazą do wdrożenia usług publicznych adresowanych do mieszkańców oraz inwestorów na obszarze Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii”.** Na realizację inwestycji GZM otrzyma dofinansowanie z Rządowego Funduszu Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych w ramach pierwszej edycji naboru wniosków.

Inwestycja polega na dostawie i wykonaniu systemu zbierającego, przetwarzającego i udostępniającego dane źródłowe będące w dyspozycji Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii, Zarządu Transportu Metropolitalnego, Przedsiębiorstw Komunikacji Miejskiej a także gmin wchodzących w jej skład i wybranych 80 jednostek podległych tym gminom, wraz z dostawą sprzętu niezbędnego do funkcjonowania systemu.

Celem projektu jest udostępnianie wysokiej jakości danych publicznych tworzące przestrzeń dla rozwoju innowacyjnych usług opartych o te dane, a także budowanie atrakcyjnej oferty dla inwestorów i mieszkańców. Dodatkowym celem projektu jest dostarczenie i wdrożenie narzędzia analitycznego wspierającego procesy decyzyjne (BI) oraz umożliwienie zaoferowania usług opartych o otwarte dane dla mieszkańców i potencjalnych inwestorów. Dostępność gotowych analiz, a także

ustrukturyzowanych danych, które można wykorzystać na potrzeby własnych analiz ogranicza ryzyko inwestycji. Zgromadzone dane mogą posłużyć do tworzenia aplikacji webowych w chmurze, prezentujących tereny inwestycyjne, magazyny, biura, zaplecze badawczo-rozwojowe, a także do tworzenia aplikacji dla mieszkańców, która pomoże w nawigacji po Metropolii, prezentującej np. otoczenie edukacyjne, mieszkania, transport, rozrywkę itp.

Inwestycja realizowana jest w okresie 26.05.2023 – 16.12.2024 r.

Wartość inwestycji wynosi **4 997 490,00 zł,** z czego dofinansowanie z Rządowego Funduszu Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych wynosi **4 497 741,00 zł.**

Metropolia rozwija Platformę Otwartych Danych za 4,5 mln zł wsparcia z Polskiego Ładu

Od 2019 roku można korzystać z zasobów Platformy Otwartych Danych GZM. Ma ona na celu udostępnienie otwartych danych publicznych. Teraz za blisko 4,5 mln zł dotacji z rządowego programu Polski Ład zostaną wdrożone nowe rozwiązania techniczne, które przyczynią się do rozwoju systemu.

Na portalu znajdują się zbiory danych wytwarzanych przez Górnośląsko-Zagłębiowską Metropolię, Zarząd Transportu

Metropolitalnego jak również 28 gmin członkowskich Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii. Użytkownicy mają na niej dostęp do ponad 200 zbiorów danych na piątym poziomie otwartości. Zawierają one szeroką paletę informacji: od pozwoleń na budowę, przez ewidencję dróg publicznych, nieruchomości wystawione na sprzedaż aż po rejestry dotyczące instytucji kultury oraz kluby sportowe.

Teraz za blisko 4,5 mln zł ze środków Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych (edycja pierwsza) zostaną wdrożone nowe rozwiązania techniczne, które przyczynią się do rozbudowy systemu.

Pod koniec maja Metropolia podpisała z wyłonioną w przetargu PwC Advisory Sp. z.o.o. umowę na realizację projektu „Otwarte dane GZM bazą do wdrożenia usług publicznych adresowanych do mieszkańców oraz inwestorów na obszarze Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii".

Powstanie system zbierający i przetwarzający i udostępniający dane źródłowe, które są w dyspozycji Metropolii, jej gmin członkowskich wraz z podległymi jednostkami. Zostanie dostarczony także sprzęt niezbędny do funkcjonowania systemu. Powstanie też narzędzie analityczne. Ma ono wspierać procesy decyzyjne (BI) oraz umożliwiać realizację usług opartych o otwarte dane.

Udostępnianie wysokiej jakości danych jest kluczowym elementem budowania oferty dla inwestorów i mieszkańców. Wykorzystanie gotowych analiz, a także ustrukturyzowanych danych może być pomocne w oszacowaniu ryzyka inwestycji. Zgromadzone dane mogą posłużyć do tworzenia aplikacji webowych w chmurze. Mogą one prezentować np. tereny inwestycyjne, magazyny, biura, zaplecze badawczo-rozwojowe. Otwarte dane to także podstaw do tworzenia aplikacji dla mieszkańców. Może ona pomóc w przemieszczaniu się po Metropolii oraz korzystaniu z różnego rodzaju usług publicznych, jak edukacja, zdrowie, kultura czy rozrywka.

W sierpniu 2021 roku, w oparciu o udostępnione przez Metropolię otwarte dane, firma Vooom, z którą GZM współpracuje, opracowała usługę prezentującą informacje o rzeczywistych czasach odjazdów autobusów, trolejbusów i tramwajów. Ta usługa została uzupełniona o dane lokalizacji pojazdów transportu publicznego, które służą aplikacji Google Maps.

Przydatne informacje:

Platforma Otwarte Dane

Jeden autobus i gigabajty informacji. Inwentaryzacja danych w gminach Metropolii – Metropolia GZM

57 projektów z gmin Metropolii otrzymało dotacje z Funduszu Polski Ład – Metropolia GZM

Metropolia rozpoczyna projekt rozwoju platformy otwartych danych – Metropolia GZM

Rzeczywisty czas odjazdu autobusów na mapach Google. Usprawni planowanie podróży – Metropolia GZM

Lokalizacja pojazdów ZTM od teraz na Mapach Google

Informacje o tym, gdzie znajduje się wybrany przez nas autobus, tramwaj czy trolejbus, od teraz są widoczne na Mapach Google. Korzystając z popularnej aplikacji, wystarczy wybrać cel podróży i środek transportu, a mapy wyświetlą aktualne położenie pojazdów ZTM, jak również czas, w jakim dotrą do interesującego nas przystanku.

Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia już ponad rok temu udostępniła dane dotyczące rzeczywistych czasów odjazdu pojazdów ZTM. Zostały one przetworzone do międzynarodowego formatu *General Transit Feed Specification Real Time* (GTFS RT), dotyczącego informacji o rozkładach jazdy i przystankach, a następnie opublikowane na stronie Otwartych Danych GZM.

Dzięki danym GTFS RT, informacje o lokalizacji pojazdów ZTM mogą być wykorzystane w dowolnej aplikacji. Taką funkcjonalność zyskały właśnie **Mapy Google**. Wystarczy wyznaczyć cel podróży i wskazać transport publiczny, jako docelowy. Aplikacja, tak jak dotychczas, wyświetli linie autobusowe, trolejbusowe i tramwajowe, którymi dotrzemy do celu, ale dodatkowo pokaże ich konkretne położenie na mapie i ewentualne opóźnienia względem rozkładu. Lokalizacja pojazdów będzie odświeżana cyklicznie, nawet co kilkanaście sekund.

Rzeczywisty czas odjazdu komunikacji ZTM można także śledzić w nowej wersji **portalu Dynamicznej Informacji Pasażerskiej**: https://sdip.metropoliaztm.pl. Taka sama funkcjonalność dostępna jest w aplikacji **M2GOinfo**, dostępnej na systemach iOS oraz Android.

Dzięki nawiązaniu współpracy z firmą Google, mieszkańcy Metropolii zyskali kolejne narzędzie do wygodniejszego planowana podróży. Ponadto całe przedsięwzięcie wpisuje się w metropolitalną politykę otwierania danych, które są inwentaryzowane i publicznie udostępniane. Mogą z nich korzystać zarówno instytucje, jak również mieszkańcy i inwestorzy.

Możliwości i zyski z otwierania danych w transporcie. Za nami spotkanie samorządowców i ekspertów

Nowoczesne technologie w organizacji transportu zbiorowego to temat, którym Metropolia dzieliła się podczas webinaru „Otwarte dane w mieście – tu i teraz”, organizowanego podczas 21. spotkania Transportowego Obserwatorium Badawczego (TOB).

Podczas spotkania online, które odbyło się w czwartek (27 stycznia) rozmawiano o podstawowych ramach procesu otwierania danych. Pokazano również konkretne przykłady wdrożeń w Rzeszowie i Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii.

W trakcie wystąpienia Adama Krakowczyka, dyrektora IT w Urzędzie Metropolitalnym, można było usłyszeć m.in. o Systemie Dynamicznej Informacji Pasażerskiej 2. Podawanie czasu rzeczywistego odjazdu autobusów, tramwajów i trolejbusów, to podstawowe narzędzie komunikacji z pasażerami. Dzięki przekazywanym w ten sposób informacjom, pasażerowie w razie konieczności mogą inaczej rozplanować swoją podróż w przypadku niespodziewanych zdarzeń drogowych, utrudniających ruch.

Ostatnie lata to ciągły rozwój SDIP 2. W minionym roku zamontowano 228 dodatkowych tablic z rozkładami, uruchomiono aplikacje M2GOInfo, a także uruchomiono portal pasażera z „wirtualnymi tablicami SDIP” , który znajduje się pod adresem: https://sdip.metropoliaztm.pl/. Ponadto zoptymalizowano wyszukiwarkę połączeń i usprawniono pracę dyspozytorów.

Kolejnym działaniem Metropolii jest wprowadzenie w Mapach Google informacji o rzeczywistym czasie odjazdu autobusów,

tramwajów i trolejbusów. Stało się to możliwe dzięki publikacji danych transportowych na portalu GZM Otwarte Dane i nawiązaniu współpracy z Google Polska. Istotnym elementem jest również integracja i optymalizacja danych transportowych m.in. do Google. Wcześniej propozycję zmian lub nowych informacji mogły być przesyłane przez anonimowych użytkowników. Powodowało to, że niektóre dane były nieaktualne lub niespójne. Teraz Metropolia bezpośrednio pracuje z Google Maps, aby utrzymać standard przekazywanych informacji w tym zakresie.

Istotnym elementem dla sprawnego funkcjonowania transportu są także systemy ITS. Nadanie priorytetu przejazdu pojazdom komunikacji miejskiej ma kluczowe znaczenie do zachęcenia mieszkańców do tego, by przesiedli się z indywidualnych samochodów do transportu publicznego. Dzięki wykorzystaniu wypracowanego w GZM wspólnego protokołu komunikacyjnego, możliwym będzie przyspieszenie przejazdu pojazdów ZTM zwłaszcza w godzinach szczytu. W minionym roku system był stale optymalizowany.

Podczas webinaru eksperci i uczestnicy spotkania zaznaczali, że podstawowym problemem w procesie otwierania danych jest ich duże rozproszenie, a także niewystarczająca informacja o tym jakie dane, kto i gdzie umieszcza. Dużą barierą jest wciąż czynnik ludzi – mentalność urzędników, niejednokrotnie mających obawy przed otwieraniem danych. Konieczne jest więc wzmocnienie kompetencji cyfrowych urzędów.

W spotkaniu udział wzięło prawie 130 przedstawicieli administracji państwowej i samorządowej, świata biznesu i nauki oraz beneficjentów funduszy UE w tym Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko.

TOB powstało przy Centrum Unijnych Projektów Transportowych w 2017 r. jako odpowiedź na potrzeby informacyjne. Zgodnie z założeniami, tworzy możliwość rozwijania dobrych praktyk, wymiany wiedzy i doświadczeń pomiędzy różnymi interesariuszami

zaangażowanymi w proces przygotowania i realizacji projektów transportowych. Wspomaga budowę systemu analitycznego oraz bieżącego monitoringu procesów rozwojowych zachodzących w kraju i efektów prowadzonej polityki transportowej w ujęciu krajowym i regionalnym.

Rzeczywisty czas odjazdu autobusów na mapach Google. Usprawni planowanie podróży

Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia uruchamia nową funkcjonalność, która pozwoli pasażerom skuteczniej zaplanować swoje codzienne podróże, a osobom odwiedzającym GZM – ułatwi odnalezienie najlepszego połączenia. Rzeczywisty czas odjazdu dla ok. 450 linii Zarządu Transportu Metropolitalnego są dostępne na mapie Google. Do tej pory dostępny tam był tylko czas rozkładowy, który nie uwzględniał niespodziewanych utrudnień i opóźnień. Nowa funkcja na mapach Google wspierana jest przez metropolitalny systemem dynamicznej informacji pasażerskiej i otwarty format danych o rzeczywistym czasie odjazdu komunikacji miejskiej.

Czytaj więcej: Otwarty format danych o czasie odjazdu komunikacji ZTM. Może skorzystać każda aplikacja – Metropolia GZM

– Udostępnienie informacji o rzeczywistym czasie odjazdu na mapach Google, to bardzo ważny krok dla transportowej gałęzi smart city – mówi Paweł Krzyżak, zastępca dyrektora Departamentu Projektów i Inwestycji.

– Jednym z celów Metropolii jest wdrażanie nowych

funkcjonalności, które ułatwią korzystanie z komunikacji miejskiej. Mapy Google to najpopularniejsze na rynku narzędzie do planowania podróży. Dlatego też naturalnym dla nas było, aby te informacje były również tam dostępne. Dzięki tej współpracy mieszkańcy oraz osoby odwiedzające GZM będą mogły łatwiej odnaleźć interesujące ich połączenie spośród ok. 450 linii będących w ofercie ZTM i kursujących pomiędzy 56 gminami – dodaje.

Obliczanie opóźnienia pojazdu względem rozkładu jazdy możliwe jest dzięki zamontowanym w autobusach odbiornikom GPS, które regularnie, co kilkanaście sekund, przekazują pozycję pojazdu do centralnego systemu. Dzięki przetłumaczeniu tych danych do otwartego formatu, możliwym jest opublikowanie ich właśnie w aplikacji Google Maps.

Pasażerowie, którzy będą planować swoją podróż właśnie za pomocą tego popularnego narzędzia, po wyznaczeniu proponowanej trasy i kliknięciu w ikonę przystanku komunikacji miejskiej, będą mogli zobaczyć za ile minut dana linie rzeczywiście przyjedzie we wskazane miejsce.

Prezentacja rzeczywistego czasu przyjazdu, to pierwszy etap współpracy Metropolii z Google w tym zakresie udostępnienia danych transportowych.

Kolejny to rozpoczęcie prac związanych z zintegrowaniem danych transportowych w Google, dla których nie było dotychczas systemowego zarządzania. W planie jest m.in. uporządkowanie informacji przystankowych oraz ich lokalizacji, a także renumeracja stanowisk, poprawa linków do rozkładów jazdy i innych, bardziej szczegółowych parametrów. Dzięki temu będzie można odczuć efekt spójności, którego osiągnięcie było wyzwaniem po integracji w ramach Metropolii trzech organizatorów transportu.

GZM złożyła wnioski do programu Polski Ład. W planie zakup 235 ekologicznych autobusów

Metropolia stara się o wsparcie finansowe z Rządowego Funduszu Polski Ład. Złożyła trzy wnioski na zakup 235 ekologicznych autobusów, budowę 400 nowoczesnych wiat przystankowych oraz stworzenie aplikacji otwartych danych. Łączna wartość zgłoszonych projektów to 605 mln zł.

Pierwszy z projektów dotyczy zakupu taboru niskoemisyjnego do obsługi publicznego transportu zbiorowego na wartość 570 mln. Metropolia chce zakupić 235 autobusów. W tej flocie 165 ma być o napędzie hybrydowym oraz 70 zasilanych gazem CNG Zakupione pojazdy obsługiwać będą obszar 56 gmin, na terenie których funkcję organizatora publicznego transportu zbiorowego pełni Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia. Tabor autobusowy zostanie przekazany do użytkowania poszczególnym PKM.

Planowany zakup wpisuje się to w działania związane z wprowadzaniem ekologicznego transportu publicznego. Kilka miesięcy temu pod koniec marca tego roku Metropolia ogłosiła przetarg na zakup 32 pojazdów wraz z budową stacji ładowania w ramach programu GEPARD II. Ubiega się także o dofinansowanie zakupu 20 zasilanych wodorem w ramach programu „Zielony Transport Publiczny”.

Drugi z projektów o wartości 30 mln. zł dotyczy budowy ok. 400 nowoczesnych wiat przystankowych wraz z system zarządzania infrastrukturą przystankową. Mają być one wyposażone w m.in. elektroniczną tablicę do wyświetlania informacji miejskich

oraz reklamowych, tablicę dynamicznej informacji pasażerskiej, gablotę do zamieszczenia papierowych rozkładów jazdy, kamerę monitoringu, znak drogowy D-15, tabliczkę z nazwą przystanku, oświetlenie LED, ławkę z oparciem oraz zakup Systemu do Zarządzania Informacją i Infrastrukturą Przystankową. W ramach projektu ma powstać także System do Zarządzania Informacją i Infrastrukturą Przystankową.

Realizacja tego projektu to krok w stronę modernizacji oraz wprowadzania spójnych standardów dla tego rodzaju infrastruktury. Pod koniec ubiegłego roku powstały „Wytyczne dotyczące infrastruktury transportu zbiorowego”. Dotyczą one budowy i modernizacji przystanków. Ponadto w kwietniu b.r. Zarząd Transportu Metropolitalnego opracował projekt wzoru informacji przystankowej. Ponadto od 2019 roku Metropolia przejmuje od gmin wiaty przystankowe.

Trzeci projekt o wartości 5 mln. zł dotyczy aplikacji Otwarte dane GZM, który ma być bazą do wdrożenia usług publicznych dla mieszkańców oraz inwestorów. Udostępnione zostaną dane gmin. Posłużą one do budowy aplikacji webowych w chmurze, prezentując tereny inwestycyjne, magazyny, biura, zaplecze badawczo-rozwojowe. Mogą posłużyć także do tworzenia aplikacji dla mieszkańców, która będzie nawigacją po metropolii. Może np. prezentować otoczenie edukacyjne, mieszkania, transport, rozrywkę. Gminy będą mogły wykorzystać otwarte dane jako narzędzie analityczne (BI) wspierające procesy decyzyjne. Będzie to, największa samorządowa platforma w Polsce, która zasili portal dane.gov.pl.

Obecnie trwają prace nad platformą otwartych danych GZM Data Store. Inwentaryzacji podlegają zbiory danych w 28 gminach.

Przydatne linki:

Metropolia ogłosiła przetarg na zakup 32 elektrycznych autobusów i budowę stacji ładowania

Metropolia: przystanki mają oferować podobne standardy obsługi

pasażera

Inteligentna Metropolia: w stronę platformy otwartych danych

Otwarty format danych o czasie odjazdu komunikacji ZTM. Może skorzystać każda aplikacja

Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia rozwija platformę otwartych danych. Jej celem jest zebranie w jednym miejscu wielu informacji, które mają służyć do stworzenia innowacyjnych i pomocnych rozwiązań dla mieszkańców. Baza została właśnie uzupełniona o dane dotyczące rzeczywistych czasów odjazdu pojazdów komunikacji miejskiej, które zostały opracowane w otwartym formacie GTFS-RT. To efekt współpracy Metropolii z firmą Vooom.

W oparciu o udostępniane przez Górnośląsko-Zagłębiowską Metropolię otwarte dane, firma Vooom, z którą GZM współpracuje w ramach podpisanego listu intencyjnego, opracowała ogólnodostępny serwis na bieżąco prezentujący informacje o rzeczywistych czasach odjazdów autobusów, trolejbusów i tramwajów.

Dane zostały przetworzone do formatu General Transit Feed Specification (GTFS), który jest otwartym zapisem informacji o rozkładach jazdy i lokalizacji przystanków w formie plików tekstowych. W ramach tego

rozwiązania dostępne jest także rozszerzenie funkcjonalności o informacje dotyczące aktualnego opóźnienia pojazdów i konkretnych kursów, podawanego w czasie rzeczywistym – GTFS-RT (real time).

Dzięki przetworzeniu tych danych do otwartego formatu, informacje te będą mogły zostać wykorzystane w dowolnej aplikacji, która jest lub będzie dostępna na rynku, a która ma służyć do planowanie podróży komunikacją miejską.

– Ta współpraca pokazuje, jak duży potencjał tkwi w otwieraniu danych przez Metropolię. Dzięki udostępnieniu danych na naszej platformie Otwarte Dane GZM, a także współpracy nawiązanej z firmą Vooom, możemy zaoferować mieszkańcom wartość dodaną. To istotny krok w rozwoju idei otwierania danych w Metropolii – mówi Paweł Krzyżak, zastępca dyrektora Departamentu Projektów i Inwestycji GZM.

Obliczanie opóźnienia pojazdu względem rozkładu jazdy możliwe jest dzięki zamontowanym w autobusach odbiornikom GPS, które regularnie, co kilkanaście sekund, przekazują pozycję pojazdu do centralnego systemu.

– Porównanie pozycji pojazdu z rozkładem jazdy pozwala na udostępnianie aktualizacji rozkładu jazdy w postaci serwisu GTFS-RT, z którego mogą korzystać wszyscy chętni. Format GTFS-RT umożliwi również udostępnienie tych informacji w aplikacji i na mapach Google, nad czym w Metropolii rozpoczęliśmy pracę – wyjaśnia Hubert Morawski, kierownik projektu z ramienia GZM.

Transport publiczny jest kluczowym elementem nowoczesnej miejskiej mobilności. Jednym z działań, usprawniającym jej funkcjonowanie, jest m.in. rozszerzanie kanałów, gdzie pasażerowie mogą znaleźć bieżące informacje dotyczące kursowania komunikacji miejskiej.

– Wierzymy, że kluczowa rola w kształtowaniu polityki transportowej w miastach zawsze będzie należeć do samorządu,

dlatego bardzo chętnie współpracujemy m.in. z Górnośląsko-Zagłębiowską Metropolią – mówi Łukasz Anwajler, wiceprezes Vooom.

– Chociaż planer Vooom już od dłuższego czasu, jako jedyny na rynku, uwzględnia rzeczywiste czasy odjazdu na obszarze Metropolii, to, w ramach naszej strategicznej współpracy z GZM, zdecydowaliśmy się bezpłatnie udostępnić tę technologię także innym podmiotom działającym na tym rynku. Wierzymy w to, że rozwój całego rynku będzie służył wszystkim podmiotom, które na nim działają – dodaje.

Metropolia dostrzega potencjał cyfryzacji i dlatego też konsekwentnie prowadzi prace związane z wdrażaniem idei smart city w samorządzie. Projekt GZM Data Store, który zakłada udostępnienie na specjalnym portalu danych zgromadzonych przez gminy, jest w trakcie realizacji. Ponadto przewidziane jest zintegrowanie i uporządkowanie danych transportowych w Google, dla których nie było dotychczas systemowego zarządzania.

Zobacz także: Inteligentna Metropolia: w stronę platformy otwartych danych – Metropolia GZM

Jaki będzie system informacji wizualnej dla transportu miejskiego? Czytaj magazyn „W Metropolii”

System informacji wizualnej dla transportu miejskiego ZTM to główny temat czwartego numeru magazynu „W Metropolii”.

Zapraszamy do lektury!

W najnowszym numerze „W Metropolii” przeczytacie, jak zmieni się system informacji przystankowej na słupkach przystankowych i wiatach, oraz informacji w pojazdach i na automatach biletowych ZTM. Ponadto nie zabrakło interesujących tematów związanych ze szkolnictwem wyższym, transportem kolejowym, współpracą międzynarodową czy ochroną środowiska.

Link: Magazyn „W Metropolii”, numer 4 – kwiecień / maj 2021

Magazyn informacyjny „W Metropolii” to bezpłatny dwumiesięcznik, wydawany od września 2020 roku. Na stałe wpisał się w cykl działań komunikacyjnych Metropolii, których głównym celem jest promocja i integracja obszaru metropolitalnego oraz budowanie świadomości marki terytorialnej.

Zadaniem publikacji jest pokazanie czytelnikom – mieszkańcom GZM – czym jest instytucja Metropolii, jak funkcjonuje, jakie są jej cele i plany rozwoju oraz w jaki sposób realizowane są jej kluczowe projekty. Pismo promuje ideę samorządowej współpracy, pokazuje zachodzące wewnątrz procesy, opisuje bieżące wydarzenia.

Przekaz kierowany jest do szerokiej grupy mieszkańców – także tych, którzy nie znajdują się w kręgu odbiorców informacji przekazywanych za pośrednictwem mediów społecznościowych. W wersji drukowanej magazyn ukazuje się jako insert w dwóch gazetach regionalnych „Dzienniku Zachodnim” i „Gazecie Wyborczej” oraz kolportowany jest bezpośrednio przez gminy wchodzące w skład Metropolii.

Poprzednie numery znajdują się TUTAJ.

Inteligentna Metropolia: w stronę platformy otwartych danych

Zakończył się pierwszy etap prac nad platformą otwartych danych GZM Data Store. Zinwentaryzowano ponad 1700 zbiorów danych w 28 gminach w Metropolii, które uczestniczą w projekcie. Ułatwi ona dostęp w jednym miejscu do zbiorów danych samorządów lokalnych. Będzie mógł z nich korzystać każdy – mieszkańcy, przedsiębiorcy i inwestorzy, naukowcy czy organizacje pozarządowe. Tworzony portal internetowy będzie jedną z największych tego rodzaju samorządowych platform w Polsce.

Przez blisko pół roku trwały prace związane z inwentaryzacją i analizą danych gmin. Dzięki temu będzie można przygotować platformę udostępniania danych na możliwie najwyższym poziomie otwartości, czyli w otwartych i ustrukturyzowanych formatach. Mają one pozwolić na ich automatyczne przeszukiwanie, porównywanie i przetwarzanie.

W wyniku prac zinwentaryzowano ponad 1700 zbiorów. Wśród nich można wymienić kategorie związane m.in. z planami zagospodarowania przestrzennego, zamówieniami publicznymi, zawartymi umowami i udzielonymi zezwoleniami dla przedsiębiorców, inwestycjami oraz budżetem i mieniem gmin. Skatalogowane zbiory obejmują także dane związane z drogami publicznymi, instytucjami publicznymi, zabytkami kultury czy organizacjami pozarządowymi. W ramach prac skatalogowano także rejestry uchwał podejmowanych przez samorządy na szczeblu zarządów oraz rad gmin.

– GZM Data Store będzie nie tylko ogromnym źródłem wiedzy dla inwestorów i przedsiębiorców, którzy zainteresowani są rozpoczynaniem lub zwiększaniem swoich inwestycji. Dzięki zgromadzonym danym chcemy przede wszystkim nawiązać bliższy dialog z mieszkańcami – mówi Paweł Krzyżak, zastępca dyrektora Departamentu Projektów i Inwestycji w Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii. – Projekt otwartych danych oznacza większą transparentność działań i znacznie zwiększa szanse na bardziej oczekiwane przez społeczeństwo szybkie decyzje samorządu – dodaje Paweł Krzyżak.

Dzięki platformie możliwe będzie znalezienie w jednym miejscu wielu informacji, które będą mogły posłużyć do stworzenia innowacyjnych rozwiązań dla mieszkańców np. poprzez zaprojektowanie aplikacji pomocnych do załatwiania codziennych spraw. Otwarte dane to internetowy interfejs dla miast i gmin Metropolii.

W następnych etapach, które mają zakończyć się w sierpniu b.r. zbiory gminne zostaną udostępnione, a później będą uzupełniane o nowe informacje. Do platformy będzie mogło przystąpić także pozostałe 13 gmin Metropolii, które nie zdecydowały się jeszcze na dołączenie do realizacji projektu.

Z funkcjonalności portalu można jednak korzystać już teraz, gdyż wstępna wersja platformy została opublikowana w 2019 roku. Można ją znaleźć w menu głównym na stronie internetowej GZM – www.metropoliagzm.pl. Udostępnione zostały już informacje, które dotyczą m.in. rozkładów jazdy i lokalizacji przystanków, historycznej bazy lokalizacji GPS autobusów oraz dane dotyczące wyposażenia pojazdów komunikacji miejskiej. Są to dziesiątki gigabajtów informacji, z których już dziś korzystają twórcy aplikacji do planowania podróży. Te i inne otwarte dane pozwolą zoptymalizować działania gmin i pomogą im skorzystać z najnowocześniejszych trendów rozwojowych związanych z podejściem “smart city”.

Projekt inwentaryzacji i udostępnienia danych realizuje firma

doradcza PwC.

– Otwarte dane mogą być źródłem realnych oszczędności pieniędzy i czasu dla administracji i obywateli – podkreśla Dionizy Smoleń, dyrektor w Zespole doradztwa dla sektora publicznego PwC.

Realizowany projekt, identyfikując i precyzyjnie analizując gromadzone w gminach dane, pozwoli na jeszcze szersze oraz bardziej systemowe (także w skali całej Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii) ich wykorzystanie na potrzeby mieszkańców, organizacji pozarządowych, przedsiębiorców, inwestorów i innych podmiotów. W tym stanie rzeczy projekt może bardzo przyczynić się do gospodarczego i społecznego rozwoju oraz podniesienia jakości życia mieszkańców Metropolii – tłumaczy Dionizy Smoleń.

Link: W stronę inteligentnej Metropolii. Zinwentaryzują gigabajty danych, aby je otworzyć i udostępnić – Metropolia GZM.

Info GZM: Jak przemieszczają się pracownicy w Metropolii?

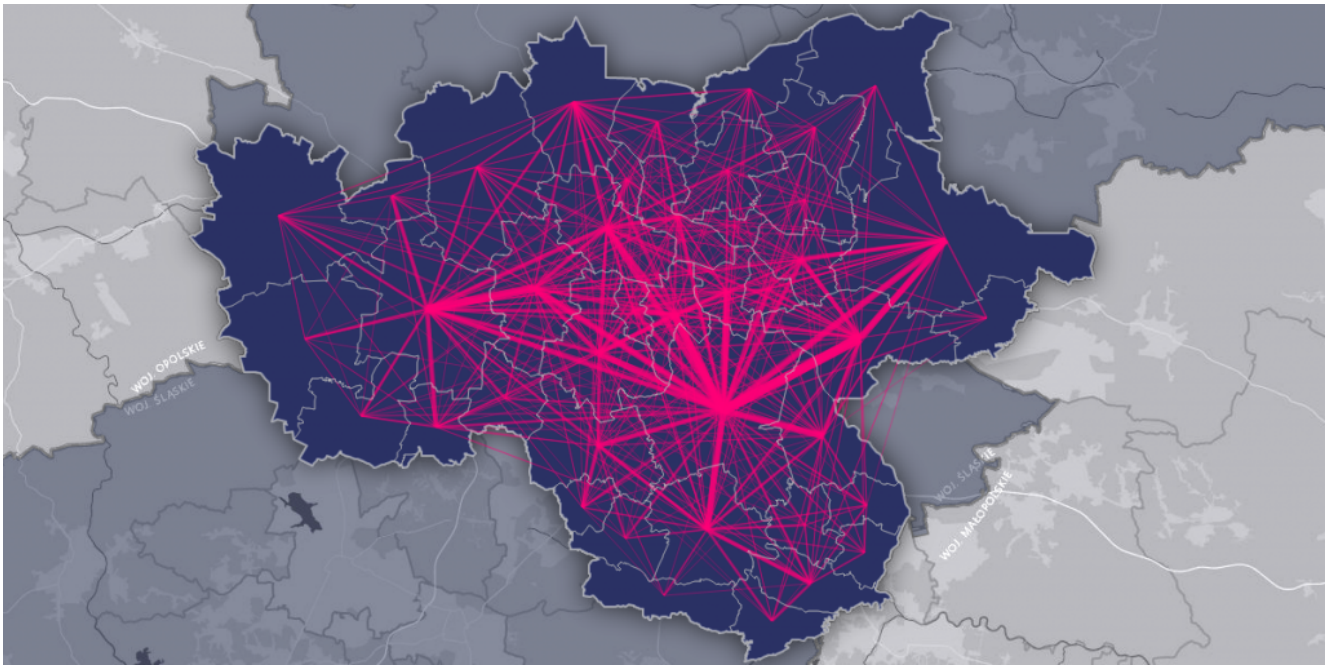
Bliskie sąsiedztwo miast, dobra jakość infrastruktury drogowej, rozwijająca się siatka połączeń transportu publicznego i jego dostępność, wartość nieruchomości, a także zmiany społeczne związane m.in. z wyborem miejsca do życia, powodują, że coraz więcej osób pracuje poza miejscem zamieszkania. Mimo że w nadchodzących latach może się to zmienić ze względu na rozwój technologii informatycznych i popularyzację pracy zdalnej, to obecnie każdego dnia tysiące osób codziennie podróżuje do pracy poza granice gminy, w

której mieszka. W jakich kierunkach najwięcej osób dojeżdża do pracy? Już teraz można to sprawdzić na mapie przepływów ludności związanych z zatrudnieniem w GZM.

Mapa przepływów ludności związanych z zatrudnieniem powstała w oparciu o dane z 2016 r., które zawarte są w opracowaniu Głównego Urzędu Statystycznego, opublikowanego w połowie 2019 r. Wyniki badania dojazdów do pracy pochodzą z administracyjnych źródeł danych Ministerstwa Finansów i Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

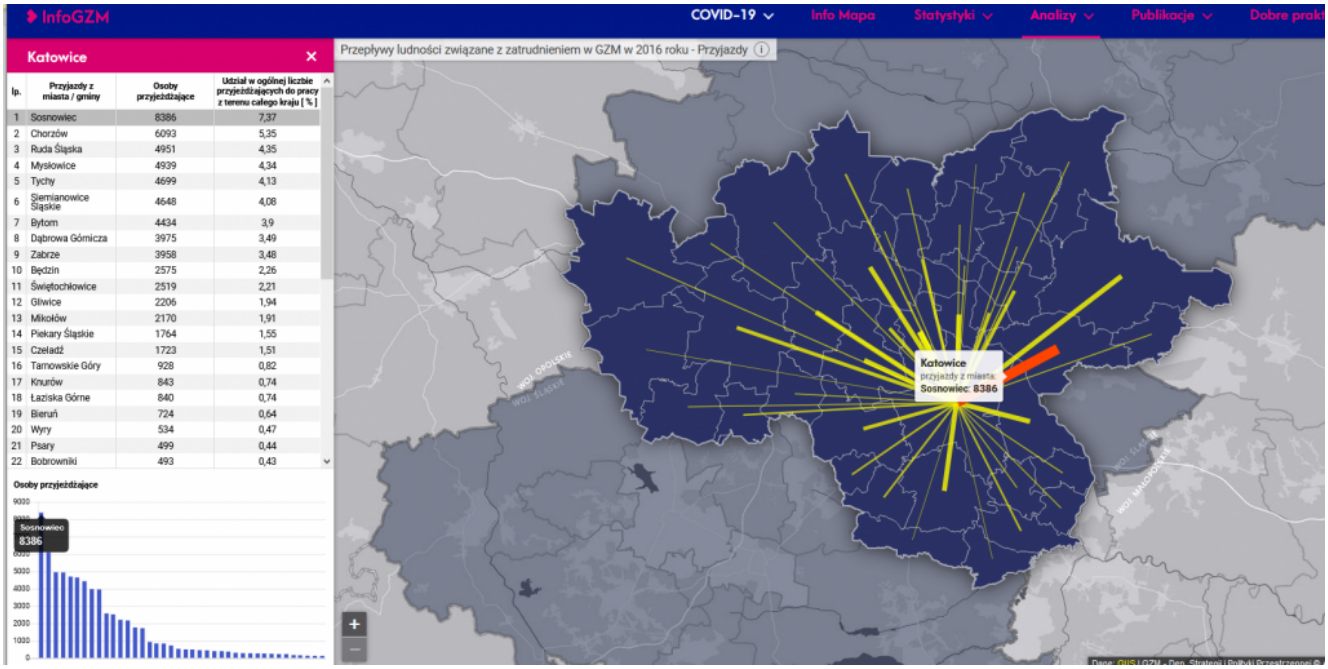
Zobacz mapę: http://infogzm.metropoliagzm.pl/mapy/przeplywy.html

– Na mapie pokazano dane jedynie na poziomie GZM, ale podstawą do analizy były dane dla całego kraju. Mapa posiada dwie warstwy, dzięki którym możemy wybrać, czy chcemy przeglądać dane dot. przyjazdów do danej gminy, czy też wyjazdów. Im grubsza linia symbolizująca kierunek przepływu, tym więcej osób przemieszcza się na tym kierunku. Po wybraniu konkretnej gminy, wyświetlone zostaną szczegółowe informacje w formie tabeli oraz wykresu, z których możemy się dowiedzieć np. ile osób przyjeżdża do wybranej gminy oraz jaki procent stanowią przyjeżdżający z gmin GZM do przyjeżdżających ogółem. Trzeba jednak pamiętać, że dane udostępnione przez GUS mają pewne ograniczenia i np. nie przedstawiają przejazdów między gminami, gdzie liczba dojeżdżających do pracy jest mniejsza niż 10. Dane również nie uwzględniają różnic między miejscem zarejestrowania firmy, a faktycznym miejscem wykonywania pracy – tłumaczy Arkadiusz Goleniak z Departamentu Strategii i Polityki Przestrzennej, odpowiedzialny za przygotowanie mapy.

Z zebranych danych wynika, że największy przepływ ludności związany z zatrudnieniem odbywa się na linii Katowice – Sosnowiec. Gminy, do których więcej osób przyjeżdża do pracy niż wyjeżdża, to przede wszystkim: Katowice, Gliwice, Tychy, Tarnowskie Góry oraz Mikołów. Dodatni bilans występuje również w Chorzowie, Dąbrowie Górniczej i Bieruniu.

– Z mapy możemy się dowiedzieć m.in., że do Katowic w 2016 roku przyjeżdżało łącznie ponad 100 tysięcy osób, z czego 60 proc., stanowili mieszkańcy GZM. Jako miasto wojewódzkie, Katowice przyciągają również mieszkańców spoza GZM – zarówno z województwa śląskiego (28 proc. z wyłączeniem gmin GZM), ale również z województwa małopolskiego (ponad 5 proc. przyjeżdżających), czy innych ośrodków miejskich takich jak Warszawa, Wrocław, czy Rzeszów. W przypadku Katowic nie odnotowano przyjazdów jedynie z województwa warmińsko-mazurskiego – kontynuuje.

lp.	Przyjazdy z miasta / gminy	Osoby przyjeżdżające	Udział w ogólnej liczbie przyjeżdżających do pracy z terenu całego kraju [%]
1	Sosnowiec	8386	7,37
2	Chorzów	6093	5,35
3	Ruda Śląska	4951	4,35
4	Mysłowice	4939	4,34
5	Tychy	4699	4,13
6	Siemianowice Śląskie	4648	4,08
7	Bytom	4434	3,9
8	Dąbrowa Górnicza	3975	3,49
9	Zabrze	3958	3,48
10	Będzin	2575	2,26
11	Świętochłowice	2519	2,21
12	Gliwice	2206	1,94
13	Mikołów	2170	1,91
14	Piekary Śląskie	1764	1,55
15	Czeladź	1723	1,51
16	Tarnowskie Góry	928	0,82
17	Knurów	843	0,74
18	Łaziska Górne	840	0,74
19	Bieruń	724	0,64
20	Wyry	534	0,47
21	Psary	499	0,44
22	Bobrowniki	493	0,43

Katowice, to także jedyna gmina w GZM, do której przyjeżdżali do pracy mieszkańcy wszystkich pozostałych gmin Metropolii. Inne ważne ośrodki przyciągające pracowników, to: Gliwice (38 gmin), Zabrze (37), Chorzów (35) czy Sosnowiec (34).

– Analizując sytuację gmin GZM na tle kraju widzimy, że Katowice to drugie po Warszawie miasto w Polsce, w którym odnotowano największą liczbę przyjeżdżających (liczba przyjeżdżających do Katowic: 113 830, do Warszawy: 251 021). Tuż poza pierwszą dziesiątką znalazły się Gliwice, gdzie do pracy przyjeżdżało 31 578 osób. Patrząc z kolei na gminy z największą liczbą wyjeżdżających, to w pierwszej dwudziestce jest aż dwanaście gmin GZM. To pokazuje jak bardzo gminy Metropolii są ze sobą powiązane – w jednym miejscu mieszkamy, a w innym pracujemy. Taka jest specyfika naszego obszaru. Przepływy ludności związane z zatrudnieniem wskazują również, które gminy są najważniejszymi ośrodkami pod względem gospodarczym – dodaje Arkadiusz Goleniak.

Z mapą można się zapoznać na portalu InfoGZM w zakładce Analizy > Mapy > Przepływy ludności związane z zatrudnieniem.

Portal InfoGZM – opracowany i prowadzony przez Departament Strategii i Polityki Przestrzennej GZM – stanowi integralny element jednego ze strategicznych działań GZM, czyli

Metropolitalnego Obserwatorium Społeczno-Ekonomicznego. Celem Obserwatorium jest monitorowanie zmian i procesów zachodzących w Metropolii oraz gromadzenie danych, które potencjalnie mogą wspierać proces programowania rozwoju społeczno-gospodarczego GZM.